Eksamensoppgåve GRE4101 Gresk grammatikk III
Torsdag 6. desember 2012

4 timar

Du kan nytte ei ordbok/ordbøker frå gresk til eit anna språk og eventuelt òg ei ordbok/ordbøker frå eit anna språk til norsk. Du må svare på begge oppgåvene.

Oppgåve 1.

a) Sett om teksten under frå norsk til gammelgresk

En atener møtte en gang en boioter som satt ved veien og så på en frosk. Da han så den andre nærme seg, sa boioteren at frosken hans var fantastisk, og han spurte om han ville være med på en konkurranse, på den betingelse at han som eide den frosken som hoppet lengst skulle få en stor sum penger. Ateneren svarte at han var villig til det hvis den andre kunne skaffe ham en frosk siden det var en innsjø i nærheten. Dette gikk han med på, og mens han var borte, tok ateneren frosken, åpnet munnen dens og helte noen steiner ned i magen på den slik at den ikke så større ut enn før, men ikke kunne hoppe. Boioteren kom snart tilbake med den andre frosken, og konkurransen begynte. Den andre frosken ble kløpet og hoppet et lite stykke. Så kløp de den boiotiske frosken. Den gjorde seg klar liksom for å hoppe og anstrengte seg voldsomt, men greide ikke å bevege seg i det hele tatt. Altså fikk ateneren penger og dro av sted. Da han hadde dratt, lurte boioteren på hva det var med frosken, løftet den opp og undersøkte den. Og da den ble snudd opp ned, åpnet den munnen og kastet opp steinene.

Gloser

frosk - βάτραχος
stor sum = mye
klype - πιέζω τῇ χειρί
i det hele tatt - οὐδ' ὁτιοῦν

b) Gjør følgende passasjer om til direkte tale:

1. "Boioteren sa at frosken hans...penger." --> "Boioteren sa: ..."
2. "Ateneren svarte at...i nærheten." --> "Ateneren svarte: ..."

Oppgåve 2.

Gresk ordstilling vert ofte kalla "fri", men nyare forsking viser at denne karakteristikken er for enkel. Kva for faktorar kan virke inn på ordstillinga i gamalgreske tekster? Ta utgangspunkt i artiklane du har lese som bakgrunnsstoff på emnet, og diskuter. Du kan nytte utdraget frå Herodot under til å illustrere forskjellige mønstre i ordstillinga.

Περσέων μέν νυν οἱ λόγιοι Φοίνικας αἰτίους φασὶ γενέσθαι τῆς διαφορῆς· τούτους γάρ, ἀπὸ τῆς Ἐρυθρῆς καλεομένης θαλάσσης ἀπικομένους ἐπὶ τήνδε τὴν θάλασσαν καὶ οἰκήσαντας τοῦτον τὸν χῶρον τὸν καὶ νῦν οἰκέουσι, αὐτίκα ναυτιλίῃσι μακρῇσι ἐπιθέσθαι, ἀπαγινέοντας δὲ φορτία Αἰγύπτιά τε καὶ Ἀσσύρια τῇ τε ἄλλῃ [χώρῃ] ἐσαπικνέεσθαι καὶ δὴ καὶ ἐς Ἄργος· τὸ δὲ Ἄργος τοῦτον τὸν χρόνον

προεῖχε ἅπασι τῶν ἐν τῇ νῦν Ἑλλάδι καλεομένῃ χώρῃ. Ἀπικομένους δὲ τοὺς Φοίνικας ἐς δὴ τὸ Ἄργος τοῦτο διατίθεσθαι τὸν φόρτον. Πέμπτῃ δὲ ἢ ἕκτῃ ἡμέρῃ ἀπ᾽ ἧς ἀπίκοντο, ἐξεμπολημένων σφι σχεδὸν πάντων, ἐλθεῖν ἐπὶ τὴν θάλασσαν γυναῖκας ἄλλας τε πολλὰς καὶ δὴ καὶ τοῦ βασιλέος θυγατέρα· τὸ δέ οἱ οὔνομα εἶναι, κατὰ τὠυτὸ τὸ καὶ Ἕλληνες λέγουσι, Ἰοῦν τὴν Ἰνάχου. Ταύτας στάσας κατὰ πρύμνην τῆς νεὸς ὠνέεσθαι τῶν φορτίων τῶν σφι ἦν θυμὸς μάλιστα, καὶ τοὺς Φοίνικας διακελευσαμένους ὁρμῆσαι ἐπ᾽ αὐτάς. Τὰς μὲν δὴ πλέονας τῶν γυναικῶν ἀποφυγεῖν, τὴν δὲ Ἰοῦν σὺν ἄλλῃσι ἁρπασθῆναι· ἐσβαλομένους δὲ ἐς τὴν νέα οἴχεσθαι ἀποπλέοντας ἐπ᾽ Αἰγύπτου. Οὕτω μὲν Ἰοῦν ἐς Αἴγυπτον ἀπικέσθαι λέγουσι Πέρσαι, οὐκ ὡς Ἕλληνες, καὶ τῶν ἀδικημάτων πρῶτον τοῦτο ἄρξαι· μετὰ δὲ ταῦτα Ἑλλήνων τινάς (οὐ γὰρ ἔχουσι τοὔνομα ἀπηγήσασθαι) φασὶ τῆς Φοινίκης ἐς Τύρον προσσχόντας ἁρπάσαι τοῦ βασιλέος τὴν θυγατέρα Εὐρώπην· εἴησαν δ᾽ ἂν οὗτοι Κρῆτες. (Herodots historie, bok I, 1.1-2.1)